

Espoon Yrittäjien hallituksen YEL-kannanotto 19.12.2022

Miksi ylläpidetään toimimatonta, kallista ja epäreilua YEL-järjestelmää?

Miksi ihmeessä yrittäjäjärjestömme Suomen Yrittäjien kantana on kannattaa toimimatonta, kallista ja epäreilua YEL-järjestelmää?

YEL-järjestelmästä pitäisi ehdottomasti erottaa kallis, epäreilu ja huono eläkepuoli sosiaaliturvasta. Olemme huolissamme yrittäjän sosiaaliturvasta, joka varsinkin aloittavalla yrittäjällä on erittäin heikko. Tätä ei missään tapauksessa ratkaise YEL-maksun korottaminen. Jos YEL koitetaan saada samalle tasolle TyEL-maksun kanssa, niin se vain aiheuttaa yrittäjien konkurssseja ja yritystoiminnan lopettamisia. Tässä on siis kaksi eri ongelmaa.

YEL-alarajan nostaminen

"Tämän takia pakollisen vakuuttamisen alarajaa pitäisi nostaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan alarajalle." Jos tulkitsemme tätä Elon laskurista oikein, niin ansiopäivärahaa alkaisi saada, jos YEL alaraja nostetaan 14 000 euroon vuodessa. Tällöin ansiopäiväraha tulee maksuun ja on 43 euroa/päivä. Ero sairauspäivärahaan (30 euroa YEL-minimimaksulla) on tällöin 13 euroa/päivä, jota maksetaan työpäivistä. Yrittäjän maksama YEL maksu nousee puolestaan 1 375 euroa vuodessa.

Tuolla erotuksella voisi sairastella omalla kustannuksellaan yli 100 työpäivää vuodessa ja tämän jälkeen alkaisi hyötyä maksusta. Tämä tarkoittaa sitä, että pitäisi vuosittain sairastella yli 60 prosenttia työajasta. Yrittäjien sairaspöissaolotilastoja katsoessa yrittäjistä noihin pöissaolomääriin pääsee marginaalin marginaali. Laskukaava ei tietenkään mene aivan näin suoraviivaisesti. Toki tuossa tilanteessa kertyisi myös eläkettä enemmän, joskin siitä ei pääsisi hyötymään takuueläkkeen ollessa joka tapauksessa selkeästi enemmän.

Tästä seuraa argumentti, että eihän kaikki yrittäjät osaa laskea/säästää/pitää huolta itsestään. Siksi YEL-maksurajaa on tärkeää nostaa. Tämä on hieman erikoinen argumentti, koska kuitenkin verottaja, kunta ja valtio ovat sitä mieltä, että yrittäjän pitää osata ottaa huomioon mm. lainsäädäntö, asetukset, poikkeukset lakien ja viranomaisten tulkintoihin sekä niiden muutokset, TES, viranomaisten ja poliitikkojen tekemät pikamuutokset sekä koronasulut yms., työntekijöiden oikeuksista puhumattakaan. Näihin verrattuna tuntuu hieman ontolta puuttua juuri YEL-maksuun sillä perusteella, ettei yrittäjä osaa ottaa juuri sitä huomioon.

Toki oikea syy lienee se, että tarvitaan maksajia liian kalliiden saavutettujen etujen ylläpitämiseen. Jos tämä nyt rehellisesti myönnetään, niin tähänkään ei ole ratkaisuna se, että nostetaan YEL niin suureksi, ettei pienyrittäjillä ole varaa sitä maksaa, vaan sen sijaan hän joutuu lopettamaan yritystoiminnan. Valtiolla yrittäjä on kuitenkin huomattavasti halvempi ratkaisu, kuin työtön tai johonkin hallituksen työllistämisprojektiin työnnetty entinen yrittäjä.

Paras argumentti on viimeisenä se, että kun yrittäjä sitten 35 vuoden yrittäjäuran jälkeen jää eläkkeelle ja ei olekaan maksanut kuin sen YEL-minimimaksun, niin silloin saa takuueläkettä tai muuta vastaavaa epäreilusti, kun ei ole sitä maksanut. Tämä ei käsittääksemme pidä paikkaansa. Takuueläkettä tai vastaavia ei makseta eläkevaroista ja yrittäjä on todennäköisesti maksanut moneen kertaan nuo rahat muina maksaminaan veroina. On myös erikoista, että samat ihmiset pitävät oikeudenmukaisena sitä, että koko työuransa syrjäytyneenä ollut henkilö on oikeutettu tukiin, mutta jostain syytä yrittäjä ei olisi.

Mielestämme yrittäjäjärjestön edunvalvonnan pitäisi tukea yrittäjän vapautta valita ja toimia ilman säädöksiä sekä ylimääräistä byrokratiaa. Emme voi käsittää Suomen Yrittäjien intoa ajaa lisää säätelystä ja lisää pakollisia kuluja yrittäjille.

Espoon Yrittäjien hallitus

Lisätiedot:

Heikki Lehmuskoski, Espoon Yrittäjien hallituksen jäsen

Espoon Yrittäjien hallitukseen kuuluvat pj **Päivi Repo** *Paveco Oy, Ivon Oy*, vpj **Markku Sahi** *MarkBrook Oy Ab, JP Cornerstone Executive Search Oy Ab*, **Aija Bärlund**, *Oy Aija Bärlund Ab*, **Markus Hämynen** *Green Brands/Punora Group Oy*, **Monica Jalonen**, *Kamon Oy*, **Heikki Lehmuskoski**, *Atlas College Oy*, **Lauri Mäki**, *Asianajotoimisto AKG Oy*, **Katri Sipilä**, *Katri Sipilä Consulting Oy* ja **Kirsi Åkerlund**, *Asianajotoimisto Kirsi Åkerlund Oy*.